

C-48/24. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2024. január 25.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. január 24.

Felperes és fellebbező:

VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla

Alperes és ellenérdekű fél:

Valstybinė kalbos inspekcija

[omissis]

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS (Litvánia
legfelsőbb közigazgatási bírósága)****VÉGZÉS**

2024. január 24.

[omissis]

A Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia legfelsőbb közigazgatási bírósága) jelen ítélező testülete [omissis] [a bíróság összetétele és az ügyben érintett személyek neve]

a fellebbezés eljárás során tartott tárgyaláson megvizsgálta a fellebbező, a VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla (vilniusi nemzetközi iskola) által a Vilniaus apygardos administracinis teismas (vilniusi megyei közigazgatási bíróság, Litvánia) azon 2022. november 17-i ítélete ellen benyújtott fellebbezéssel érintett közigazgatási ügyet, amely az [e] fellebbező [omissis] által az ellenérdekű fél, a Valstybinė kalbos inspekcija (a továbbiakban: állami nyelvviskolai felügyelet) ellen egy utasítás megsemmisítése érdekében indított közigazgatási eljárásban született.

A jelen ítélező testület

a következőképpen határozott:

I.

1. A jelen ügy a fellebbező, a VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla (a továbbiakban: fellebbező vagy iskola) és az állami nyelviskolai felügyelet (a továbbiakban: ellenérdekű fél vagy felügyelet) között a 2022. május 26-i 30. sz. utasítással (a továbbiakban: utasítás) kapcsolatban felmerült jogvitára vonatkozik. A felügyelet, miután megállapította, hogy az iskola tizennyolc alkalmazottja az államnyelvből nem teljesítette a Litván Köztársaság kormányának „A hivatalos nyelvvel kapcsolatos nyelvtudás szintjeinek jóváhagyásáról és végrehajtásáról” szóló, 2003. december 24-i 1688. sz. határozatában előírtaknak megfelelő második szintű nyelvvizsgát, utasításában felszólította az iskola alkalmazottait, hogy 2023. február 2-ig sikeresen tegyék le a fenti szintű nyelvvizsgát (vagy nyújtsák be a szükséges dokumentumokat). Az utasítás arra is felhívja a fellebbező figyelmét, hogy az utasításban foglaltak be nem tartása a Litván Köztársaság törvényei által előírt szankciók alkalmazását vonja maga után.

Jogi háttér – Az uniós jog

2. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 49. cikke értelmében:

„Az alábbiakban megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos a valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás. Ezt a rendelkezést azokra a korlátozásokra is alkalmazni kell, amelyek képviselőnek, fióktelepnek vagy leányvállalatnak egy tagállam valamely tagállamban letelepedett állampolgára által történő alapítására vonatkoznak.

A szabad letelepedés magában foglalja a jogot gazdasági tevékenység önálló vállalkozóként történő megkezdésére és folytatására, vállalkozások, így különösen az 54. cikk második bekezdése szerinti társaságok alapítására és irányítására, a letelepedés országának joga által a saját állampolgáira előírt feltételek szerint, figyelemmel a tőkére vonatkozó fejezet rendelkezéseire is.”

3. A szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2005/36/EK irányelv) 1. cikke értelmében ez az irányelv megállapítja azokat a szabályokat, amelyek szerint az a tagállam, amely a területén egy szabályozott szakma gyakorlásának megkezdését, illetve gyakorlását ahhoz köti, hogy az érintett személy egy adott szakmai képesítéssel rendelkezzen, az adott szakma gyakorlásának megkezdése és gyakorlása érdekében el kell, hogy ismerje azokat a szakmai képesítéseket, amelyeket egy vagy több más tagállamban szereztek, és amelyek feljogosítják az adott képesítéssel rendelkező személyt a fogadó tagállam területén ugyanazon szakma gyakorlására. Ez az irányelv továbbá szabályokat

határoz meg a szabályozott szakmák részleges gyakorlásának megkezdését, valamint a más tagállamban teljesített szakmai gyakorlat elismerését illetően.

4. A 2005/36/EK irányelv 53. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy „[a] szakmai képesítések elismerésének hatálya alá tartozó szakembereknek a szakma fogadó tagállamban történő gyakorlásához szükséges nyelvismerettel kell rendelkezniük”. Az 53. cikkének (2) bekezdése szerint „[a] tagállam biztosítja, hogy az (1) bekezdés szerinti kötelezettségnek való megfelelés ellenőrzése céljából az illetékes hatóság által vagy annak felügyelete alatt elvégzett ellenőrzés a fogadó tagállam egy hivatalos nyelvének vagy a fogadó tagállam egy – egyben az Unió hivatalos nyelvének is minősülő – közigazgatási nyelvének ismeretére korlátozódjék”. Az 53. cikkének (3) bekezdése szerint „[a] (2) bekezdéssel összhangban végzett ellenőrzéseket akkor lehet előírni, ha a szakma gyakorlása kihatással lehet a betegek biztonságára. Más szakmák esetében ellenőrzéseket csak a szakember által folytatni kívánt szakmai tevékenység tekintetében elégséges nyelvismerete vonatkozásában fennálló komoly és valós kétségek esetén lehet előírni. Az ellenőrzéseket kizárólag az európai szakmai kártya 4d. cikk szerinti kiállítására, illetve adott esetben a szakmai képesítés elismerése után lehet elvégezni.” Az 53. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy „[a] nyelvismeret ellenőrzésének arányban kell állnia a folytatni kívánt tevékenységgel. Az érintett szakember jogosult az ilyen ellenőrzés ellen a nemzeti jognak megfelelően jogorvoslati kérelmet benyújtani.”

Jogi háttér – A nemzeti jog

5. A Litván Köztársaság alkotmányának 14. cikke előírja, hogy az államnyelv a litván.

6. A Litván Köztársaság államnyelvről szóló törvényének (a továbbiakban: az államnyelvről szóló törvény) 2. cikke úgy rendelkezik, hogy a litván nyelv a Litván Köztársaság államnyelve.

7. Az államnyelvről szóló törvény 6. cikke értelmében az állami és önkormányzati intézmények, szervek, ügynökségek vezetőinek, alkalmazottainak és tisztviselőinek, valamint a rendőrség, a bűnüldöző hatóságok, a kommunikációs, közlekedési, egészségügyi és szociális biztonsági intézmények, valamint a lakosság számára szolgáltatásokat nyújtó egyéb intézmények vezetőinek, alkalmazottainak és tisztviselőinek a Litván Köztársaság kormánya által megállapított nyelvtudási szinteknek megfelelően kell az államnyelvet ismerniük.

8. A kormány az államnyelvről szóló törvény 6. cikkével összefüggésben a Litván Köztársaság kormányának (a legutóbb a Litván Köztársaság kormányának 227. sz. határozatával 2022. március 16-án módosított) „Az államnyelvel kapcsolatos nyelvtudás szintjeinek jóváhagyásáról és végrehajtásáról” szóló, 2003. december 24-i 1688. sz. határozattal (a továbbiakban: határozat) jóváhagyta az államnyelv ismereti szintjeinek megállapítását és az alkalmazásukra irányadó

eljárás leírását (a továbbiakban: leírás). A fent említett határozat arra is kötelezi az állami és önkormányzati intézmények és szervek, részben vagy egészben állami vagy önkormányzati tulajdonú közintézmények, a regionális fejlesztési tanácsok, valamint a lakosság számára szolgáltatásokat nyújtó intézmények vezetőit, hogy hagyják jóvá a köztisztviselők, az állami tisztviselők és a munkaszerződéssel foglalkoztatott, állami költségvetésből, önkormányzati költségvetésből és más állami forrásokból fizetésben részesülő alkalmazottaknak az államnyelv meghatározott szintű ismeretétől függő álláshelyeinek jegyzékét (a határozat 2. pontja). Ezenfelül a határozat javasolja, hogy az e határozat 2. pontjában említettekén kívüli állami és önkormányzati vállalatok, egyesületek, vállalkozások, testületek és szervezetek vezetői állapítsák meg az államnyelv ismeretének adott szintjét az olyan álláshelyekre vonatkozóan, amelyek munkaköri leírása magában foglalja a személyekkel való kapcsolattartás, dokumentumszerkesztés vagy -kitöltés feladatát, és állítsák össze ezen álláshelyek jegyzékét (a határozat 3. pontja). A Litván Köztársaságban ideiglenes védelemben részesülő vagy részesült külföldiek foglalkoztatására az államnyelv ismeretének szintjei nem alkalmazhatók az attól az időponttól számított két évig, amikor a Litván Köztársaságban e személyek ideiglenes védelemben részesültek (a határozat 4. pontja).

9. A leírás 2. pontja kimondja, hogy az államnyelv ismeretének szintje az államnyelv ismeretének értékelésére szolgál. Az államnyelv ismereti szintjének meghatározásakor a tudásszintek a Közös Európai Referenciakereten és a litván mint idegen nyelvnek a Litván Nyelv Nemzeti Bizottsága által a 2016. június 17-i ülésén jóváhagyott ismereti szintjeinek tartalmi leírásán, valamint a leíráson alapulnak.

10. A leírás 6. pontjából kitűnik, hogy az államnyelv ismeretének három szintje van (az első szint a legalacsonyabb, a harmadik szint pedig a legmagasabb). A leírás 6. pontjának 2. alpontja szerint az államnyelv ismeretének második szintje a litván nyelv B1 szintű ismeretének felel meg (a litván nyelvtudás követelményeit a leírás 5. pontjának 3. alpontja ismerteti).

11. A leírás 5. pontjának 3. alpontja a következőképpen szól: „A litván nyelvtudás B1 szintje, »közös szint« (önálló nyelvhasználó). Az adott személy megérti az ismerős témájú beszélt vagy írott szöveget, beszélni tud a mindennapi élet és a munka számos témájáról, le tud írni élményeket, eseményeket, álmokat, reményeket, kívánságokat, röviden meg tudja indokolni és magyarázni a különböző álláspontokat és terveket, ki tud tölteni szabványos formanyomtatványokat, rövid szövegeket tud írni a mindennapi életet és a munkát érintő témákról, egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni olyan témákban, amelyeket ismer, vagy amelyek az érdeklődési körébe tartoznak. Továbbá megérti a beszélt nyelvet és az írott szöveget és tud kommunikálni.”

12. A leírás 8. pontja szerint az államnyelv ismeretének második szintje az oktatás, a kultúra, az egészségügy, a szociális biztonság területén és más területeken foglalkoztatott alkalmazottakra, a köztisztviselőkre és

közalkalmazottakra vonatkozik, akiknek legfeljebb főiskolai végzettséggel, 2009 előtt szerzett felsőfokú végzettséggel vagy 1995 előtt szerzett speciális középfokú végzettséggel kell rendelkezniük, ha rendszeresen kommunikálniuk kell személyekkel és/vagy szabványos dokumentumokat kell kitölteniük (kivéve az államnyelven tanító tanárokat).

13. A Litván Köztársaság oktatási törvényének (a továbbiakban: oktatási törvény) preambulumbekzdései kimondják, hogy az oktatás olyan tevékenység, amelynek célja, hogy az egyén számára alapot biztosítson a teljes értékű önálló élethez, és segítséget nyújtson az egyén képességeinek folyamatos fejlesztésében. [omissis] [az oktatás jelentőségének kifejtése].

14. Az oktatási törvény 72. cikkének (1) bekezdése jelzi, hogy a külföldi államok és nemzetközi szervezetek iskoláit (a felsőoktatási intézmények kivételével) a Litván Köztársaságban az e törvényben, a Litván Köztársaság által kötött nemzetközi megállapodásokban és más jogi aktusokban meghatározott feltételek és eljárás szerint kell létrehozni és működtetni. A külföldi államok és nemzetközi szervezetek oktatási programjai (a felsőoktatási tanulmányi programok kivételével) az oktatási és tudományügyi miniszter írásbeli hozzájárulásával a kormány által meghatározott eljárás szerint hajthatók végre (állíthatók le). Az oktatási törvény 72. cikkének (3) bekezdése értelmében a Litván Köztársaság iskoláiban a litvántól eltérő nyelveken is végrehajthatók a külföldi országok és nemzetközi szervezetek oktatási programjai. A külföldi államok és nemzetközi szervezetek oktatási programjait Litvániában elvégző személyek részére az érintett külföldi államok vagy szervezetek állítanak ki bizonyítványt.

15. Az oktatási törvény 48. cikkének (1) bekezdése meghatározza a tanári állásra jelentkező személyekkel szemben támasztott, iskolai végzettségre és képesítésre vonatkozó követelményeket. E törvény 48. cikkének (3) bekezdése szerint az e törvény 48. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott tanároknak az oktatási és tudományügyi miniszter által meghatározott képesítéssel kell rendelkezniük. E törvény 48. cikkének (4) bekezdése alapján Litvániában tanárként az [uniós] tagállamban vagy a Svájci Államszövetségben képesítést szerzett, a Litván Köztársaság szabályozott szakmai képesítések elismeréséről szóló törvényében meghatározott eljárás szerint elismert és e törvény 48. cikkének (1) és (3) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelő személy dolgozhat.

16. A Litván Köztársaság oktatási, tudományügyi és sportminiszterének „A tanári képesítésre vonatkozó követelmények leírásának jóváhagyásáról” szóló, 2014. augusztus 29-i V-774. sz. rendelete (a jelen ügy szempontjából releváns szöveg e rendelet legutóbb a Litván Köztársaság oktatási, tudományügyi és sportminiszterének 2022. április 21-i V-611. sz. rendelettel módosított változata) jóváhagyja [omissis] az oktatási törvény 48. cikkének [(2) és] (3) bekezdésében foglalt rendelkezések végrehajtása céljából elfogadott leírást (a tanári képesítés leírása), meghatározza, hogy az általános oktatási, szakképzési, iskolarendszeren

kívüli oktatási programok keretében foglalkoztatott tanároknak kellően ismerniük kell a litván nyelvet, a litván nyelvtudásuk szintjének meg kell felelnie az államnyelv ismeretére vonatkozóan a határozat által jóváhagyott szinteknek, valamint a tanárként való foglalkoztatásának megkezdésétől számított egy éven belül részt kell venniük az általános litván nyelvtanfolyamon [omissis], kivéve, ha tanulmányaik során legalább 22 órás vagy 1 kredit értékű tanfolyamon vettek részt.

17. „A külföldi országok és nemzetközi szervezetek oktatási programjainak végrehajtására vonatkozó engedély kiadására, felfüggesztésére és visszavonására vonatkozó eljárás leírásához való hozzájárulásáról (a felsőoktatási tanulmányi programok kivételével)” szóló, 2012. június 6-i 649. sz. kormányhatározattal (az ügy szempontjából releváns szöveg e kormányhatározatnak a Litván Köztársaság kormányának 2013. augusztus 28-i 785. számú határozatával módosított változata) jóváhagyott eljárás 26. pontja meghatározza a hozzájárulás jogosultjának a külföldi állam vagy nemzetközi szervezet általános iskolai oktatási programjainak végrehajtása során fennálló kötelezettségeit az államnyelv ismeretének az oktatási és tudományügyi miniszter által jóváhagyott [omissis] általános programokkal összhangban való biztosítása, valamint az oktatási törvény és más jogi aktusok követelményeinek betartása érdekében [omissis].

A releváns tények

18. A fellebbező egy Litvániában 2004 óta működő magán oktatási intézmény. Az állami nyilvántartások központjának adatai szerint ezen oktatási intézmény alapítója a Litván Köztársaság állampolgára, míg a tulajdonosok a Dán Királyság, a Finn Köztársaság és az Amerikai Egyesült Államok állampolgárai [omissis]. Az iskola a Cambridge International AS/A level program, az International Baccalaureate Primary Years és Middle Years program nyújtásához megkapta a Litván Köztársaság kormányának jóváhagyását és a Litván Köztársaság oktatási, tudományügyi és sportminisztériumának hozzájárulását.

19. 2022. május 19-én és 25-én a felügyelet ellenőrizte, hogy az iskola megfelel-e az államnyelvről szóló törvénynek és a határozatnak. A felügyelet 2022. május 26-i ellenőrzési jelentéséből kitűnik, hogy az ellenőrzés a következő dokumentumokra terjedt ki: i. az államnyelv ismeretét igazoló dokumentumok; ii. személyzeti ügyekre vonatkozó utasítások; iii. az intézmény által harmadik személyek részére küldeni szándékozott dokumentumok; valamint iv. megállapodások. Az említett ellenőrzési jelentés a következőket állapította meg, hogy: i. az iskola tizennyolc alkalmazottja nem tette le az államnyelvből az előírt szintnek megfelelő vizsgát (vagy nem nyújtotta be a szükséges dokumentumokat); ii. nem talált nyelvi hibát a megvizsgált írásbeli anyagokban.

20. A fent említett ellenőrzési jelentés alapján az ellenérdekű fél kiadta a jelen ügyben vitatott utasítást, amelyben: i. megállapította, hogy az iskola tizennyolc alkalmazottja nem tette le az államnyelvből a rendeletben jóváhagyott leírásban előírtak szerinti szintre vonatkozó vizsgát (vagy nem nyújtotta be a szükséges

dokumentumokat); ii. kijelentette, hogy a Litván Köztársaság szabálysértési törvényének 498. cikke alapján az iskola vezetője bír felelősséggel az ügyben; iii. felszólította az iskola alkalmazottait, hogy 2023. február 2-ig tegyék le az államnyelv második szintjének megfelelő vizsgát (vagy nyújtsák be a szükséges dokumentumokat), valamint hogy az iskola 2023. február 9-ig írásban értesítse a felügyeletet.

21. A fellebbező fellebbezést nyújtott be a Vilnius apygardos administracinis teismashoz (vilniusi megyei közigazgatási bíróság), és az ellenérdekű fél utasításának hatályon kívül helyezését kérte. 2022. november 17-i ítéletével a Vilnius apygardos administracinis teismashoz (vilniusi megyei közigazgatási bíróság) elutasította a fellebbező fellebbezését. A fellebbező a Lietuvos vyriausiasis administracinis teismashoz (Litvánia legfelsőbb közigazgatási bírósága) fordult.

A jelen ítélező testület

a következőket állapítja meg:

II.

22. A felügyelet, miután megállapította, hogy az iskola alkalmazottai közül tizennyolcan (a fellebbező által szolgáltatott adatok szerint öt uniós, négy egyesült államokbeli, három dél-afrikai, három ausztrál, egy ukrán és egy moldovai állampolgár, valamint egy orosz és libanoni kettős állampolgársággal rendelkező tanár) nem tett sikeres vizsgát (vagy nem nyújtotta be a szükséges dokumentumokat) az államnyelvnek a határozattal jóváhagyott leírásban foglaltak szerinti ismerete második szintjére vonatkozóan, a megtámadott utasítással felszólította az iskola érintett alkalmazottait, hogy tegyék le a vizsgát, vagy nyújtsák be a szükséges dokumentumokat. Az utasítás követelménye az iskola adminisztratív személyzetére – az igazgatóra és az oktatásért felelős igazgatóhelyettesre, valamint az iskola tanáira – vonatkozik.

23. A fellebbező beadványaiban mindenekelőtt azzal érvel, hogy az államnyelvről szóló törvény 6. cikkében foglalt követelmény nem vonatkozik rá, mivel az iskola a fellebbező szerint nem minősül „a lakosság számára szolgáltatásokat nyújtó intézménynek”. E tekintetben a fellebbező állítja, hogy az iskola olyan magán oktatási intézmény, amelyet nem az állam vagy az önkormányzatok alapítottak, amely 2004 óta működik, programját angol nyelven nyújtja, és külföldi szakembereket foglalkoztat.

24. A fellebbező hangsúlyozza, hogy tevékenysége során az iskola betartja az államnyelvről szóló törvényt, és teljes mértékben eleget tesz azon kötelezettségének, hogy a litván nyelvet használja azokban a helyzetekben, amikor azt az e törvény kifejezetten megköveteli. A fellebbező például az államnyelvről szóló törvény 4. cikkében előírtaknak megfelelően minden dokumentumot az államnyelven kezel, és eleget tesz annak a követelménynek, amely szerint minden iskolának többek között e törvény 12. cikkében

meghatározottaknak megfelelően az államnyelven kell oktatnia a diákjait. Ezenfelül az iskola valamennyi, a nyilvánossággal való első kapcsolatfelvételért, írásbeli vagy telefonos megkeresésért felelős adminisztratív munkatársa megfelelő szinten folyékonyan tud és képes kommunikálni litvánul.

25. Ezzel összefüggésben a fellebbező rámutat arra, hogy az iskola tanárai nem nyújtanak szolgáltatásokat a nyilvánosság tagjai számára. A tanárok a tananyagot olyan diákoknak adják át, akiknek szülei/gyámjai önként választották az iskolát gyermekeik oktatására, és akik önként kötöttek szolgáltatási szerződést, e szolgáltatásokért pedig díjat fizetnek. A litván és angol nyelven megkötött szolgáltatási szerződés meghatározza, hogy mely programok, nevezetesen az International Baccalaureate (primary vagy middle years) vagy a Cambridge International AS/A level program nyújthatók a diákok részére. Mindkét programot angol nyelven oktatják. Az iskolának nincsenek litván nyelven oktatott programjai. Az iskola kiválasztásával a szülők tudomásul veszik, hogy a programot angol nyelven fogják gyermekeik részére nyújtani. A fellebbező szerint az iskola 20 éves tevékenysége során az angol nyelv használatával kapcsolatban nem érkezett panasz a szülőktől, a gyámoktól vagy a diákoktól.

26. A tanárok számára az államnyelvből nyelvvizsga letételét előíró, az ellenérdekű fél utasításában meghatározott követelménnyel összefüggésben a fellebbező arra a fontos tényre is hivatkozik, hogy a tanárok kezdetben határozott idejű szerződéssel kezdenek el dolgozni az iskolában, és csak akkor veszik fel őket határozatlan idejű szerződéssel, ha úgy döntenek, hogy két évnél hosszabb ideig maradnak Litvániában. A fellebbező által szolgáltatott információk szerint nem minden olyan tanár szándékozott a határozott idejű szerződésének lejártakor is munkaviszonyban maradni, akinek az utasítás értelmében a hivatalos nyelvből nyelvvizsgát kellett tennie.

27. Az ellenérdekű fél a fellebbezésre adott válaszbeadványában úgy véli, hogy az államnyelvről szóló törvény 6. cikkében szereplő, „a lakosság számára szolgáltatásokat nyújtó intézmény” fogalma egyértelmű, szisztematikus jogértelmezési módszeren alapul, azaz az államnyelv ismeretére vonatkozó követelmények a „pedagógusokra” és az „oktatásban dolgozóakra” vonatkoznak. Az ellenérdekű fél szerint a jogalkotó az államnyelv második szintjének elérésére kötelezett jogalanyok listájára felvette mind a közszférában dolgozó személyeket (köztisztviselők, közalkalmazottak), mind a magánszféra adott területén dolgozó személyeket (oktatási, kulturális és egészségügyi dolgozók, valamint más területeken dolgozó személyek). Ennek megfelelően az ellenérdekű fél nem ért egyet a fellebbező azon álláspontjával, hogy a magánszektorban dolgozó személyekre, és különösen a magánszektorban oktatási szolgáltatásokat nyújtó jogi személyek alkalmazottaira nem vonatkoznak az államnyelv ismeretének követelményei. E tekintetben az ellenérdekű fél többek között rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság rendelkezésére bocsátották a Litván Köztársaság oktatási, tudományügyi és sportminisztériumának 2022. július 27-i SR-2861. sz. levelét, amely azt a hivatalos álláspontot rögzíti, hogy az államnyelv ismeretének követelményei – jogi személy formájától vagy tulajdonosi szerkezetétől

függetlenül – az általános oktatási, szakoktatási és iskolarendszeren kívüli oktatási programokban foglalkoztatott valamennyi tanárra vonatkoznak.

28. Az ellenérdekű fél álláspontja szerint az utasításnak az a követelménye, hogy az iskola adminisztratív személyzetének tagjai és tanárai az államnyelvből letegyék az előírt szintű vizsgát, nem ellentétes az oktatási törvény 72. cikkének (3) bekezdésével, amely rendelkezés célja, hogy lehetőséget biztosítson az idegen nyelven való tanulásra más országok oktatási módszertanának megfelelően. Az iskola vezetőségének és az iskolában oktató tanároknak címzett utasítás célja annak biztosítása, hogy megfeleljenek a jogszabályokban meghatározott képesítési követelményeknek, és nem az, hogy megtiltsa számukra az oktatási szolgáltatások nyújtása során ellátott feladataik gyakorlását. Az ellenérdekű fél azt is hangsúlyozza, hogy az igazgatónak és az igazgatóhelyettesnek az államnyelven kell elkészítenie a dokumentumokat, kommunikálnia a közigazgatási hatóságokkal, az intézmény személyzetével és a diákok szüleivel, és ezért megfelelnek minden olyan követelménynek, amelyek lehetővé teszik annak megállapítását, hogy az államnyelvet a második szintnek megfelelően kell ismerniük. A felügyelet álláspontja szerint e követelmény nem túlzott, és arányos az elérni kívánt céllal.

29. Ilyen körülmények között az ítélező testület arra a következtetésre jut, hogy a jelen közigazgatási eljárásban a fellebbező, akinek a megtámadott utasítást címezték, olyan közszolgáltatást nyújt, amely esetében a felek arra irányuló előzetes szándékán alapuló jogi kötelezettségek kötik a jogalanyok meghatározott csoportját, hogy díj fejében meghatározott tartalmi szolgáltatásokat nyújtanak és vesznek igénybe.

30. Az EUMSZ 49. cikk első albekezdése előírja, hogy az EUMSZ harmadik része IV. címének 2. fejezetében megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos a valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás.

31. A jelen ügy körülményeit figyelembe véve az ítélező testületnek kétségei vannak afelől, hogy a fent említett uniós jogi szabály hatálya alá tartozik-e a jogvita alapjául szolgáló jogviszony. Ebben az összefüggésben két ellentétes szempontot kell megemlíteni.

31.1. Az iskola alapítójának állampolgárságával kapcsolatos szempont

Elfogadott, hogy a letelepedés szabadságára olyan jogi és természetes személyek hivatkozhatnak, akik az EU vagy az EFTA [omissis] tagállamainak állampolgárai. Az EUMSZ 49. cikk tartalmából az következik, hogy az alapító jogalany állampolgárságától eltérő tagállam területén biztosított a letelepedés szabadsága. A szóban forgó közigazgatási eljárásban azonban az iskola alapítója a Litván Köztársaság állampolgára, ami felveti a kérdést, hogy a szóban forgó helyzet úgynevezett „belső helyzetnek” minősül-e, amelyben az ügy összes körülménye egyetlen tagállamra korlátozódik, következésképpen pedig az uniós jog (jelen

ügyben különösen az EUMSZ 49. cikk) nem alkalmazandó. Másrészt, a Bíróság állandó ítélezési gyakorlata szerint a letelepedés szabadsága korlátozásának tekintendő minden olyan intézkedés, amely az EUMSZ 49. cikk által biztosított szabadságok gyakorlását tiltja, zavarja, vagy kevésbé vonzóvá teszi (a Bíróság 2015. január 22-i Stanley International Betting és Stanleybet Malta ítélete, C-463/13, EU:C:2015:25, 45. pont). Tekintettel a nemzeti hatóságok – köztük a bíróságok – azon kötelezettségére, hogy mellőzzék az olyan nemzeti jogszabályok alkalmazását, amelyek nincsenek összhangban az uniós joggal, valamint arra a tényre, hogy az ítélező testület álláspontja szerint a közigazgatási eljárás tárgyát képező nemzeti jogszabály az EUMSZ 49. cikkben foglalt szabályozásnak való megfelelés kérdését veti fel, figyelembe kell venni, hogy ebben az összefüggésben az iskola alapítójának állampolgársága nem döntő jelentőségű. Ebben az összefüggésben azt is meg kell említeni, hogy az iskola tulajdonosai, akik közösen az említett oktatási intézmény 100%-os tulajdoni hányadát képviselik, a Dán Királyság, a Finn Köztársaság és az Amerikai Egyesült Államok állampolgárai, tehát többek között más uniós tagállamok állampolgárai.

31.2. Az iskola tevékenységeinek aspektusai

A Bíróság kimondta, hogy a felsőoktatási képzések díjazás ellenében történő szervezése az EUMSZ harmadik részének IV. címében a 2. fejezet hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységnek minősül, ha azt valamely tagállam állampolgára egy másik tagállamban az ez utóbbi tagállamban található elsődleges vagy másodlagos lakóhelyről állandó és folyamatos jelleggel végzi (2020. október 6-i Bizottság kontra Magyarország [Felsőoktatás] ítélet, C-66/18, EU:C:2020:792, 160. pont). Tekintettel azonban arra, hogy a jelen ügyben a fellebbező a Cambridge International AS/A level programot, valamint az International Baccalaureate Primary Years és Middle Years programot hajta végre, a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a jelen üggyhöz hasonló körülmények között alkalmazható-e az EUMSZ 49. cikk.

32. Feltételezve, hogy a jelen ügyben fennálló helyzet az EUMSZ 49. cikk hatálya alá tartozik, az ítélező testület álláspontja szerint a letelepedés szabadságának korlátozásának kell tekinteni az olyan magán oktatási intézmény adminisztratív személyzetével és tanáraival szemben az államnyelv második szintű ismeretét előíró követelményt, amelyben a tanulási folyamatot kizárólag angol nyelven szervezik.

33. Amint azt a Bíróság következetesen megállapította, a letelepedési szabadság korlátozása csak akkor fogadható el, ha azt először is közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolja, másodsor pedig megfelel az arányosság elvének, ami azt jelenti, hogy alkalmas az elérni kívánt cél koherens és szisztematikus módon történő megvalósításának biztosítására, és nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket (2020. október 6-i Bizottság kontra Magyarország ítélet, C-66/18, EU:C:2020:792, 178. pont).

34. A Bíróság ítélezési gyakorlatában elismerte, hogy a valamely tagállam valamely hivatalos nyelve használatának előmozdítására irányuló célkitűzés olyan jogos célnak minősül, amely főszabály szerint alkalmas az EUMSZ 49. cikkben rögzített letelepedés szabadságával járó kötelezettségek korlátozásának igazolására (a Bíróság 2023. április 16-i Las ítélete, C-202/11, EU:C:2013:239, 27. pont). A letelepedési jogot korlátozó adott intézkedés arányossága elvének való megfelelést illetően a Bíróság például megállapította, hogy az olyan tagállami szabályozás, amely kivétel nélkül előírja, hogy a felsőoktatási képzéseket az adott tagállam hivatalos nyelvén kell nyújtani, túlmutatna azon, ami szükséges és arányos az e szabályozás által kitűzött cél – nevezetesen az adott nyelv védelme és előmozdítása – elérése érdekében. A Bíróság szerint egy ilyen szabályozás valójában azt eredményezné, hogy teljeskörűen az adott nyelv használatát írja elő minden egyes felsőoktatási programban, kizárva minden más nyelvet, és figyelmen kívül hagyva azokat az okokat, amelyek indokolhatják a különböző felsőoktatási képzések más nyelveken történő kínálását. Ugyanakkor a tagállamok főszabály szerint előírhatnak kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy e képzések keretében a hivatalos nyelvüket használják, feltéve hogy e kötelezettség alól léteznek kivételek, amelyek biztosítják, hogy az egyetemi képzések keretében a hivatalos nyelvtől eltérő nyelvet is lehessen használni (a nagytanács 2022. szeptember 7-i Boriss Cilevičs és társai ítélete, C-391/20, EU:C:2022:638, 84–85. pont).

35. A fellebbező fentiekben tárgyaltak szerinti sajátos jogi helyzetének értékelését követően, megjegyezve különösen azt, hogy az általános oktatási program szolgáltatásait az oktatási törvény 72. cikkének (1) bekezdése alapján az International Baccalaureate Primary Years és Middle Years programmal, valamint a Cambridge International AS/A level programmal összefüggésben nyújtják, az ítélező testület arra a következtetésre jut, hogy az oktatási intézmény adminisztratív személyzete és tanárai tekintetében az ügyben releváns jogi keret nem ír elő kivételeket a litván államnyelv második szintű ismeretét előíró követelmény alól. Ennek megfelelően az ítélező testület álláspontja szerint az a kérdés merül fel, hogy egyrészt az oktatási intézmény adminisztratív személyzete, másrészt a tanárok tekintetében arányosak-e a nemzeti jog által a jelen ügyben megállapítottakhoz hasonló releváns ténybeli és jogi körülmények között előírt követelmények.

36. Ezenfelül amennyiben a jogvita alapjául szolgáló jogviszony a Litván Köztársaságban működő magán oktatási intézményben tanári szakmát gyakorolni kívánó külföldi állampolgárokkal (valamint uniós tagállamok állampolgáraival) szemben a litván nyelv második szintű ismeretét előíró követelményből ered, emlékeztetni kell arra, hogy a tanár, a szakoktató, a nevelő, a sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó pedagógus, a logopédus, a siket és hallássérült tanulók oktatására szakosodott tanár, a vak és látássérült tanulók oktatására szakosodott tanár, a szociálpedagógus és az iskolapszichológus szakma a Litván Köztársaságban szabályozott szakmának minősül. Az ítélező testület megjegyzi, hogy a jelen ügy körülményei között az iskolában dolgozó tanárok képesítését nem kérdőjelezték meg, a jogvita ugyanakkor olyan, a tanárokkal szemben

támasztott további követelménnyel kapcsolatban merült fel, amely végrehajtásának felügyelete nem az illetékes oktatási hatóságok, hanem az ellenérdekű fél felelősségi körébe tartozik.

37. A szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv megállapítja azokat a szabályokat, amelyek szerint az a tagállam, amely a területén egy szabályozott szakma gyakorlásának megkezdését, illetve gyakorlását ahhoz köti, hogy az érintett személy egy adott szakmai képesítéssel rendelkezzen, az adott szakma gyakorlásának megkezdése és gyakorlása érdekében el kell, hogy ismerje azokat a szakmai képesítéseket, amelyeket egy vagy több más tagállamban szereztek, és amelyek feljogosítják az adott képesítéssel rendelkező személyt a fogadó tagállam területén ugyanazon szakma gyakorlására ([omissis] 1. cikk). A 2005/36/EK irányelv 53. cikke szerint a szakmai képesítések elismerésének hatálya alá tartozó szakembereknek a szakma fogadó tagállamban történő gyakorlásához szükséges nyelvismerettel kell rendelkezniük [omissis]. A nyelvismeret ellenőrzésének arányban kell állnia a folytatni kívánt tevékenységgel [omissis].

38. Az Európai Bizottság által a 2005/36/EK irányelvhez közzétett felhasználói útmutató (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/40185>) szerint a fogadó tagállam megkövetelheti a fogadó ország nyelvének ismeretét, amennyiben ez a gyakorolni kívánt szakma természete miatt indokolt. Mindenesetre a nyelvi követelmény nem haladhatja meg a szakma gyakorlásához szükséges mértéket. A fogadó tagállam nem ellenőrizheti minden esetben a képesítések elismerését kérelmező szakemberek nyelvismeretét. Ez csak azoknál a szakmáknál megengedett, amelyeknél ez a betegek biztonságát érinti, például az orvosok, ápolók stb. esetében. Minden más szakmánál a nyelvismeretet csak súlyos és konkrét kétség esetén lehet ellenőrizni, és ennek arányosnak kell lennie a végzett tevékenységgel (Felhasználói útmutató a 2005/36/EK irányelvhez, 35. o.).

39. A Bíróság ítélezési gyakorlatában következetesen elismerte, hogy nem tiltott az olyan politika, amely a tagállam nemzeti nyelvét és egyben első hivatalos nyelvét képező nyelv védelmére és ápolására irányul. E politika végrehajtása azonban nem sérthet egy olyan alapvető szabadságot, mint a munkavállalók szabad mozgása. Ezért az ilyen politika végrehajtására irányuló intézkedésekből következő követelmények semmi esetre sem lehetnek aránytalanok az általuk követett célhoz képest, és az alkalmazási módjaik nem foglalhatnak magukban a többi tagállam állampolgárainak hátrányára történő megkülönböztetést. A Bíróság álláspontja szerint például egy közintézményben teljes munkaidőben tartósan foglalkoztatandó előadó állása olyan jellegű állásnak minősül, amely indokoltá teszi a nyelvtudás megkövetelését, feltéve, hogy a szóban forgó nyelvi követelményt a nemzeti és egyben az első hivatalos nyelv ápolására irányuló politika részeként írják elő, és feltéve, hogy e követelményt arányos és nem megkülönböztető módon alkalmazzák (a Bíróság 1989. november 28-i Anita Groener kontra Minister for Education és a City of Dublin Vocational Educational Committee ítélete, C-379/87, EU:C:1989:599, 19. és 24. pont).

40. A fentiek fényében az ítélező testületnek kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a jelen ügghöz hasonló körülmények között összeegyeztethető-e a 2005/36/EK irányelv 53. cikkében foglalt szabályokkal az államnyelv ismeretére vonatkozó azon követelmény, amelyet olyan magán oktatási intézményben dolgozó tanárokkal szemben írnak elő, amelyben az oktatás kizárólag angol nyelven folyik.

III.

41. [omissis] ebben az ügyben az Európai Unió Bíróságához kell fordulnia [omissis] [az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése szerinti előzetes döntéshozatalra utalási kötelezettség].

42. A jelen végzés rendelkező részében meghatározott kérdésekre adott válasz a jelen ügy szempontjából alapvető jelentőségű, mivel lehetővé tenné annak pontos és egyértelmű eldöntését is, hogy az államnyelv ismeretét előíró követelmény milyen mértékben vonatkozik az oktatási intézmények tanáira és adminisztratív személyzetére, ezáltal pedig különösen az uniós jog elsőbbségét biztosítaná, és többek között lehetővé tenné az egységes nemzeti ítélezési gyakorlat biztosítását is.

A fenti megfontolásokra és [omissis] [hivatkozás a perrendtartás rendelkezéseire] a Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia legfelsőbb közigazgatási bírósága) ítélező tanácsa

a következőképpen határoz:

[omissis] [szokásos eljárási fordulatok]

A jelen ügy szempontjából releváns következő kérdéseket előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága elé terjeszti:

„1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 49. cikkét, hogy e rendelkezés hatálya alá tartozik az államnyelv ismeretére vonatkozóan a nemzeti jog által előírt azon követelmény, amely a természetes személy által alapított, nemzetközi középfokú oktatási programot, valamint az alsó tagozatot, a felső tagozatot és gimnázium első két évét lefedő nemzetközi érettségi programot végrehajtó oktatási intézmény igazgatási személyzetére és tanáira irányul?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 49. cikkét, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás, amely szerint az államnyelv ismeretére irányuló követelmény az érintett oktatási intézmény tevékenységére jellemző körülményektől függetlenül, kivétel nélkül vonatkozik egyrészt a természetes személy által alapított, nemzetközi középfokú oktatási programot, valamint az alsó tagozatot, a felső tagozatot és a gimnázium első két évét lefedő nemzetközi

érettségi programot végrehajtó oktatási intézményben dolgozó valamennyi tanárra, másrészt pedig az ilyen oktatási intézmény adminisztratív személyzetére?

3) Úgy kell-e értelmezni a szakmai képezések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 53. cikkét, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás, amely szerint az államnyelv ismeretére irányuló követelmény az érintett oktatási intézmény tevékenységére jellemző körülményektől függetlenül, kivétel nélkül vonatkozik a természetes személy által alapított, nemzetközi középfokú oktatási programot, valamint az alsó tagozatot, a felső tagozatot és a gimnázium első két évét lefedő nemzetközi érettségi programot megvalósító oktatási intézményben dolgozó valamennyi tanárra?

[omissis]

[szokásos eljárási fordulatok és a bíróság összetétele]